

מאמר נשא את ראש – ה'תשכ"ג

מאת
כבוד קדושת
אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור לש"פ נשא, י"ד סיון, ה'תשפ"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

שבעים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע

לזכות

החתן התמים שמואל והכלה מרת נחמה לאה שיחיו

ברוק

לרגל נישואיהם בשעה טובה ומוצלחת

יום השלישי שהוכפל בו כי טוב, יו"ד סיון ה'תשפ"ו

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' חיים שאול וזוגתו מרת בלומא גיטל שיחיו ברוק

הרה"ת ר' משולם זוסיא זאב וזוגתו מרת מרים שיחיו גרינברג

ולזכות זקניהם

הרה"ח ר' משה לוי וזוגתו מרת טובא ברכה שיחיו רובינשטיין

מרת דוואניע שתחיי אלעווסקי

ולעילוי נשמת

הרה"ת ר' יהודה ליב בהרה"ח ר' חיים ברוך ע"ה

אלעווסקי

נפטר ג' אייר, ה'תשפ"ו

ת' נ' צ' ב' ה'

מוסג"פ העתק מכתבי להתחלת זמן הלימודים וכן קטע משיחת ש"מ אלול, אשר מהנכון לפרסם את תוכנו, בחוגים היותר רחבים.

אתענין לדעת מהתפתחות העבודה שלו בשדה החינוך, וכן מהנעשה עם כב"ב שי ועסקם היינו: זוגי תי, אחיו ואחיותיו שי. ואף שהמענה שלי מתעכב על המכתבים המתקבלים, מפני רוב הטרדות, נא שלא להתחשב עם זה, כי רק המענה בכתב מתעכב, אבל משתדל אני, כפי האפשרי למלאות הבקשות, אם ישנם, בהקדם.

מחותם בברכת הצלחה בעבודתו בקודש, וכוח"ט לשנה טובה ומתוקה לו ולכב"ב שיחיו

מ. שניאורסאהן

בטח מחזיק הוא בשיעורים בתורת החסידות, וכן משתדל להשפיע גם על אחיו שי בזה.

מכתבי להתחלת זמן הלימודים: אג"ק ח"ד אגרת א'קעו (בלה"ק); לעיל (במילואים) אגרת ה' אלול, ה'תשי"א (באידיש). — בקשר למכתב זה כותב הנמען במכתבו הנ"ל: "כן נודמנתי בט"ו אלול אצל הר"ז [= הר"ר זעליג] סלונים שי, כאשר הגיע אליו המכתב של כ"ק אדמו"ר שליט"א מה' אלול להתחלת הלימודים, אך לא הי' ברור לי אם יש להפיצו בין התלמידים שי כמו המכתב הכללי הקודם [= לתלמידים המסיימים — ראה לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בהערות שם], ולכן לא נעשה הדבר" (כנראה הכוונה — לע"ע).

קטע משיחת ש"מ אלול: נדפס בתו"מ התוועדויות ח"ג (תשי"א ח"ב) ע' 285 ואילך. וש"נ. — בקשר לקטע משיחה זו כותב הנמען במכתבו הנ"ל: "הקטע משיחת כ"ק אדמו"ר שליט"א מש"מ אלול כבר הגיע לירושלם ת"ו בעש"ק פ' שופטים [= ו' אלול], וכבר הדפיסוה ולמדנוה".

אחיו ואחיותיו: להם דאג הנמען — בתור היותו גדול האחים — לאחר פטירת אביהם מוה"ר בנימין נחום זילברשטרום ע"ה (י"ד אלול תש"ה).

בס"ד.

פתח דבר

לקראת ש"פ נשא, י"ד סיון הבעל"ט, הננו מוציאים לאור — בפעם הראשונה — מאמר ד"ה נשא את ראש גו' שנאמר בהתוועדות ש"פ נשא, ט' סיון ה'תשכ"ג — הנחה בלתי מוגה* (תדפיס מהוצאה החדשה של ספר המאמרים תשכ"ג).

*

בתור הוספה — מכתבים (תדפיס מכרכי אגרות-קודש שמכנינים עתה לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

מוצצה"ש וש"ק, ה'תשפ"ו
שבעים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר זי"ע
ברוקלין, נ.י.

(* מרשימות הרה"ת ר' זאב יחזקאל הכהן שי' בן מינדל כ"ץ — שרשם בעת החזרה. וזכות הרבים תלוי בו.)

©

Published and Copyright 2026 by
LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 | Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • http://www.lahak.org

The Kehot Logo is a registered trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5786 • 2026

Printed in the United States of America

נדפס בדפוס

CH Print & Ship

478 Albany Ave. Brooklyn N.Y. 11203

(718) 771-5000

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס, **ועד הנחות בלה"ק**

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

ב

בי"ה, י"ב אלול ה'תשי"א

הרה"ח הו"ח אי"א
עוסק בצ"צ באמונה וכו'
מוהר"ר אהרן מרדכי שי

שלום וברכה!

המברק ומכתבי בודאי קיבל במועד, ולפלא קצת, שאין כל ידיעה ממנו מהנעשה בזה, ובטח ימלא במכתבו הבא.

ב

מצילום האגרת.

מוהר"ר אהרן מרדכי: זילברשטרום, ירושלים. אגרות נוספות אליו — לעיל אגרת הקודמת, ובהנסמן בערות שם.

המברק ומכתבי: בדבר ההצעה לייסד "מכינה לישיבה גדולה" (עבור בוגרי ת"ת "שילה" — ירושת"ו — אשר בהנהלתו של הנמען) — לעיל שם.

ובטח ימלא במכתבו הבא: במכתבו מיי"ט אלול תשי"א — אותו כתב תיכף לקבלת האגרת שלפנינו — מפרט הנמען כי "בקבלת המברק, שהגיע במועדו, נגשנו לפתיחת המכינה בפועל, שכרנו מקום ראשון ללמודים וכו'", רק שאז גרם הענין "לתגובות בלתי נעימות בכמה מקומות, בעיקר א) מטעם המכינה לישיבת .. אשר עד לפני שנתיים, רבים מבין בוגרי כתי"ח נכנסו לשם .. ב) המפקח על בתי החנוך של אגדת ישראל [= אשר ת"ת הנ"ל השתייך לזרם החינוך שלה] .. התנגד בכל התוקף לפתיחת מכינה כזו. גם מבפנים — ישנם בת"ת שני מורים מהותיים שנמצאו שם לפני .. ואשר רוחם מתנגדת להכנסת איזה ענין ששייך אפילו מרחוק לשיטת החסידות .. ועכשיו בראותם מכינה על תלה בנוי' .. גדלה המדורה וגדלו המחלוקות שישנן מלבד זה במוסד בכל מיני ענינים שוטפים כו'";

משהגיעו הדברים לידי כך, כותב הנמען, "הודיע מישהו מכל זה ל... ול... שי" (הם המוצעים להיות הראש ישיבה והמשגיח במכינה), ו"בראותם את צורת הדברים החריפה, בקשוני לדחות את פתיחת המכינה מער"ח אלול לזמן מועט, לראות איך יפלו הדברים בת"ת גופא אחרי התחלת הלמודים, ה' אלול. בינתיים השפיע מהלך הענינים גם על ההורים, ובדליכא שלנו .. רשמו הם את בניהם במקום אחר .. ותכנינו נתבטלה ממילא לע"ע";

ומציינ הנמען עוד כי "את מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א מד' אב [= לעיל שם] גם קבלתי במועדו, ואז חשבתי לענות יחד עם ההודעה על פתיחת המכינה בער"ח אלול, אלא ש"אח"כ הדברים היו יגיעים, ורק השבוע ירד הענין לע"ע מן הפרק, וכן נדחתה תשובתי עד עכשיו".

(* לשנה הבאה, יצוינו, הוצע לפנינו — ע"י הנהלת רשת אהלי יוסף יצחק ליובאוויטש באהקת"ו — לקבל על עצמו משרה של מנהל כללי לבתי הספר של הרשת (ראה ספר "איש החינוך" ע' 155 ואילך), ומשנתקבל אישור וברכת רבינו לכך (אגרת כ"ד תמוז תשי"ב) — עזב, עם תום שנת הלימודים (ר"ח מני"א תשי"ב), את משרתו כמנהל ת"ת שילה — והחל, תיכף למחרתו (ביום ב' מני"א תשי"ב), את עבודתו החינוכית רבת השנים ברשת אהלי"י ליובאוויטש.

תוכן המאמר

גרשון קהת ומררי (כסדר תולדותם) — שלשת דרכי העבודה: גרשון — לגרש את הרע. קהת — אסיפת כחות הנפש לשעבדם לתומ"צ. ומררי — המרירות מזה שעדיין לא נתקרב לאלקות בתכלית.

גירוש הרע (סור מרע) הוא רק הקדמה לעבודה, ואילו עיקר העבודה עצמה היא עשה טוב — העבודה דקהת. ולכן בסדר עבודתם נאמר תחילה נשא את ראש בני קהת.

עיקר הענין דנשיאת ראש, מצד כבוד התורה, שהו"ע פנימיות הכתר — נמשך ומתגלה בפנימיות התורה, דלית תמן קושיא מסטרא דרע, ולכן שייך לקהת (ולא לגרשון, שענינו גירוש הרע). ומ"מ נאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם, כי ע"י פנימיות התורה נמשך גם בחיצוניות התורה.

וז"ל: "במענה למכתבו ולהמברק נכונה במאד פתיחת המכינה, ואם באפשרי כמוסד בבעלותו המוחלטת, וקריאת השם והכניסה ברשת לדחות לאיזה זמן. בברכת הצלחה" —

והביאור לזה, הנה כפי שכותב במכתבו בלויית התקציב, הנני מבין שיהיו לו האמצעים להחזקת המוסד, אבל מאחר שלא הי לי הדבר ברור כ"כ, לכן כתבתי "אם אפשרי". אבל אם כוונתי אל נכון, בטח יפתח המכינה בבעלותו המוחלטת.

עוד הבינתי מתיאור המצב במכתבו, שאם עתה יכניס את המכינה ברשת מוסדות ליובאוויטש יש לחשוש למחלוקת, וגם למניעות ועיכובים בהקמת המוסד, ולכן טוב, לפי דעתי, שיהי לעת עתה בסתם ולאחר איזה זמן, כשיהי המוסד דבר של קיימא, כיון שכת"ר יהי הבע"ב אפשר יהי להתענין אז על הכניסה ברשת מוסדות המרכז לעניני חינוך, וכן גם בענין קריאת השם.

בנועם קראתי במכתבו שפרסם בין תלמידיו קריאתי לנצל את ימי הקיץ וימי החופש, ובהמשך לזה, הנני מסגיר פה רשימת דברים ממה שאמרתי להתלמידים הנוסעים בשליחות מעין זו במדינה זו. מובן מעצמו שיכול להשתמש בזה באופן המתאים לעילוי קרן חינוך הכשר באה"ק ת"ו.

בברכת הצלחה בעניניו הכלליים והפרטיים גם יחד

מ. שניאורסאהן

אזכירם, כשאהי על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע, כבקשתו, אותו ואת כל ב"ב שי להמצטרך להם, וכפי הנהוג, מזכירים כל אחד ואחת בצרוף שם האם, ואם ברצונו, יודיעני השמות.

ראשונה לקבל בתור ראש ישיבה את הרב .. שי, מו"ץ בעיה"ק ת"ו, אַ חסידישער איד, אשר בחירתו כודאי תחזק במאד את התחלת הענין, ובתור משגיח את הת" .. שי"י: "כמעט כל ההכנות לדבר, גם הטכניות, כבר נעשו, ורק אחכה להוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א להתחיל בפועל".

וראה, בהמשך לזה, לקמן שם.

במברק לפני ימים אחדים: י"ז תמוז תשי"א (נדחה).

קריאתי לנצל את ימי הקיץ וימי החופש: ראה אג"ק ח"ד אגרת א"נא (באידיש); לעיל (במילואים) אגרת ט"ו סיון ה'תש"א (בלה"ק). וראה גם שיחת י"ב תמוז תשי"א — תו"מ התועדויות ח"ג (תשי"א ח"ב) ע' 199 ואילך.

רשימת דברים ממה שאמרתי להתלמידים הנוסעים בשליחות: המל"ח — נרפסה בלקו"ש ח"ח ע' 500 ואילך; תו"מ התועדויות שם ע' 224 ואילך.

מזכירים .. בצרוף שם האם: ראה גם אג"ק ח"ג אגרת ד'שלב (בשולי האגרת), ובהנסמך בהערות שם. ובכ"מ.

בס"ד. ש"פ נשא, ט' סיון, ה'תשכ"ג

(הנחה בלתי מוגה)

נשא את ראש בני גרשון גם הם¹, ומדייק כ"ק מו"ח אדמו"ר במאמרו ד"ה זה (בהמשך חג השבועות) תש"ד², דהנה, שלשה בתי אבות בשבט לוי, גרשון קהת ומררי, ובסדר הזה הם נמנים בפרשה תחלה בהמנין דמבן חודש ומעלה³, שהוא כסדר לידתם, אמנם בהמנין דמבן שלושים ומעלה⁴ שהוא כסדר עבודתם, שינה הכתוב את סדרם, קהת גרשון ומררי. וצריך להבין מפני מה נשתנה סדרם במנין השני ממנין הראשון. ובאמת הנה לא זו בלבד מה שבמנין השני בני גרשון הם השניים, אלא עוד זאת שהם כמו טפלים לבני קהת בענין הנשיאות, דמקרא מלא דבר הכתוב נשא את ראש בני גרשון גם הם, דמשמע, דעיקר ענין הנשיאות ראש הוא בבני קהת, אלא דבני גרשון הנה גם הם נשא את ראש⁵. ובמד"ר⁶ איתא לא שבני גרשון פחותים מבני קהת, אלא מפני כבוד התורה. וצריך להבין, מהו ענין נשיאת ראש ושייכות נשיאות ראש לכבוד התורה.

(ב) **ויובן** בהקדים כללות ענינו של שבט לוי, שנקרא כן ע"ש ילוה אישי אלי⁷, שהוא לשון התחברות, ועד להתחברות דבחי לוייתן (שגם הוא לשון התחברות⁸), כמבואר בלקו"ת⁹ ד"ה לוייתן זה יצרת לשחק בו, שלוייתן קאי על הצדיקים שמבחי עלמא דאתכסיא שעבודתם היא ברוחניות, ביחודים עליונים כו', וגדלה מעלתם על הצדיקים שהם בבחי שור הבר, שעבודתם בגשמיות, בקיום מצוות מעשיות כו', דאף שגם בחי שור הבר הוא באופן של זיכוך כו', שהרי בר הוא מלשון בר לבכ"ו¹⁰, פי' בשר זך כו', אעפ"כ, מילתא זוטרתא היא לגבי החיבור דבחי לוייתן שהוא בעומק יותר כו'.

ח"ב ע' א"טו [נ"ח ע' א'שפן]. וש"ג.

(6) במדב"ר ריש פרשתנו (פ"ו, א).

(7) ויצא כט, לד.

(8) לקו"ת דלקמן בפנים.

(9) ר"פ שמיני.

(10) תהלים כד, ד.

(1) ריש פרשתנו (ד, כב).

(2) סה"מ תש"ד ע' 235.

(3) במדבר ג, טר"ז.

(4) שם ד, ב"ג.

(5) ראה גם לקו"ת פרשתנו כ, א. כג, ג.

רד"ה נשא את ראש תרע"ה (המשך תער"ב

ובפרטיות יותר יש בשבט לוי גופא שלשה בתי אבות, גרשון קהת ומררי, וענינם בעבודה, כמבואר במאמר¹¹, שכאשר האדם בא לגשת אל הקודש להתחבר אל הקדושה ולהתדבק באלקות [ולהעיר ממ"ש הרמב"ם¹² שלא שבט לוי בלבד, אלא כל איש ואיש מכל באי העולם אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמוד לפני ה' לשרתו ולעובדו לדעה את ה' וכו' הרי זה נתקדש קדש קדשים וכו' ויזכה לו כו' כמו שזכה לכהנים ללויים כו'. אלא שאצל שבט לוי הרי זה באופן של קביעות, ולכן נתונים נתונים המה גו' מתוך בני¹³, שמוציאים י"ח את כל בני¹⁴ בענין זה], הרי לפניו שלשה דרכי עבודה בכירור וזיכון עצמו, והם גרשון קהת ומררי. בתחלת העבודה הוא גרשון, לגרש את הרע שבו¹⁴, גם הדק ביותר, ובכלל זה גם עניני הרגילות שלו, דלא מיבעי רגילות לא טובות, אפילו שאין בהם שום שמץ איסור, הלא הם לא טוב, וצריכים לזככם, אלא אפילו רגילות טובות, מאחר שהן מצד התולדה שהוא במזג טוב בתולדתו, ובין שהם מצד החינוך וההדרכה, אבל אינם מצד העבודה, צריכים לזככם, כי כל דבר אפילו מדה טובה והנהגה טובה צריכה להיות מצד העבודה דוקא [וכידוע הפתגם¹⁵ שאמר רבינו הזקן ביחידות לא' החסידים, שמי שעבודתו היא מצד הרגילות הוא בדוגמת בהמה שעומדת ברפת כו', ולכן גם המדות טובות צ"ל מצד עבודה דוקא]. ואח"כ צ"ל העבודה דקה, שהוא (מלשון אסיפה וקירוב¹⁶, דהיינו) אסיפת כחות נפשו לשעבדם לאלקות בהעבודה דתומ"צ. ואח"כ צ"ל העבודה דמררי, שהו"ע המרירות¹⁷ שעדיין לא נתקרב לאלקות כדבעי (והיינו, שגם לאחר שיש אצלו העבודה דגרשון, לגרש גם את דקות הרע והרגילות, והעבודה דקה, לאסוף כחות נפשו, לא יאמר שכבר עבד כל עבודתו כו', אלא צריך לדעת שעדיין לא נתקרב לאלקות בתכלית, ועד שבגלל זה צ"ל אצלו ענין המרירות כו'). וזהו שסדרן בתולדותם הוא גרשון קהת ומררי.

ויש להוסיף ולבאר הטעם שבהמנין דמבן שלושים ומעלה שהוא כסדר עבודתם, שינה הכתוב את סדרם, קהת גרשון ומררי (שהתירוץ על זה לא נתפרש להדיא במאמר, אבל מובן מהרצאת הדברים). דהנה, מהמבואר במאמר שענינו של גרשון הוא לגרש את הרע כו', וענינו של

הוספה

✠

בי"ה. ד' מני"א ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ג ווי"ח אי"א נוי"נ
עוסק בצרכי ציבור באמונה וכו'
מוהר"ר אהרן מרדכי שי

שלום וברכה!

במענה על מכתבו והמברק שלו, עניתי לו במברק לפני ימים אחדים,

✠

מצילום האגרת.

מוהר"ר אהרן מרדכי: זילברשטרומ, ירושלים. אגרות נוספות אליו — אג"ק ח"ג אגרת תרטו. חי"ח אגרת ו'תתנח, ובהנסמן בהערות שם. לקמן אגרת הבאה. במענה על מכתבו: מחודש סיון תשי"א — בו מפרט הנמען בארוכה ע"ד ההצעה לייסד "מכינה לשיבה גדולה" (ישיבה קטנה) עבור בוגרי ת"ת "שילה" (ירושת"ו) אשר בהנהלתו (ראה גם ספר "איש החינוך" ע' 153), שהתועלת בזה מכמה פנים: "מאז ומתמיד חסר למוסד גם המשך למורים אחרי גמר חק הלמוד הרשמי, ולכן עד היום פנו אלה שיצאו את הת"ת לכוונים שונים, מי לשיבה טובה, מי גם למקום אחר. . השנה חשובה הבעיה הזאת עוד יותר לאור הגדלת מספר התלמידים במוסד ובגלל ההרכב הטוב של כתה ח' העכשוית. . [אשר] מסוגלים להוות כתה א' טובה כנ"ל כו";

ומוסיף עוד: "כמו שכתבתי במכתבי הקודמים*, אין עדין בעלות הת"ת בידי באופן רשמי, הגם שכמעט בכל הענינים אינני זקוק לשאול דעת אחרים. . אמנם בכואי עכשיו לחשוב על מה שהוא — למעשה — פתיחת מוסד חדש, אפשר לי לקחת את היזמה, האחריות והבעלות לגמרי לידי, ושאוכל להתנהג בזה כפי הוראות כ"ק אדמו"ר שליט"א בכלל ובפרט. . [ו]מכיון שההורים יסרו את התלמידים לאחריותי. . אוכל לקוות בכ"ז להיות הקובע בעתיד התלמידים כו";

"ולכן", כותב, "הנני בשאלותי: 1. האם צריך אני בכלל לגשת לבצוע כל הענין על אחריותי האישית. . 2. אם כן הדבר, הלא אם כל ההנהלה תהיה בידי, הי' באמת מקום לקבוע מיד באופן פשוט את המכינה, את שמה, את הפנים ואת החוץ ברשת ישיבות ליובאביטש בנשיאות כ"ק אדמו"ר שליט"א. אמנם בהתחלת ענין כזה. . בהתחשב עם כל הנסיבות. . נראה שאולי צעד מוחלט כזה מיד עכשיו עלול לנעול דלת בפני תלמידים נוספים מבחוץ, ולתת יד בת"ת לגורמים שהיום עוד יכולים חי"ו להפריע. ואבקש גם בזה את ההוראות של כ"ק אדמו"ר שליט"א, איך ובמה להתנהג";

ומסיים (לאחר הפירוט "בקשר לכוחות הרוחניים הראשונים במכינה", אשר "נראה בהצעה

(* ראה גם מכתבו לכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ נ"ע (מיום י"ז כסלו תשי"י) שנדפס בתשורה — גורביץ, תשפ"ג — ע' 12.

(15) ראה ספר השיחות תש"א ע' 34 ואילך.
(16) ראה פרש"י ויחי מט, י. לקו"ת במדבר
א, ג. פרשתנו כא, רע"א. כב, סע"ג. כד, ד.
(17) לקו"ת במדבר שם. פרשתנו כ, סע"ג.

(11) סה"מ הנ"ל ע' 242.
(12) סוף הל' שמיטה ויובל.
(13) במדבר ג, ט.
(14) לקו"ת פרשתנו כד, ג.

קהת הוא אסיפת הכחות לעבודה בתומ"צ, מובן, שהעיקר הוא העבודה דקהת, ואילו ענינו של גרשון הוא רק הקדמה לעבודה. וכמו בכללות הענין דסור מרע ועשה טוב¹⁸, שהעיקר והתכלית היא העבודה דעשה טוב, ואילו העבודה דסור מרע היא רק הקדמה לעשה טוב. וכידוע¹⁹ המשל ממלך בשר ודם שרוצים לעשות לו דירה נאה, שתחילה צריכים לפנות ההיכל מכל לכלוך וטינוף כו', ואח"כ לסדר שם כלים נאים, ועד"ז בעבודת האדם, שהענין דסור מרע הוא שלא יהי' שום לכלוך וטינוף ח"ו, והענין דעשה טוב הוא כמו תיקון וסידור כלים נאים שע"ז תהי' דירה לו ית' בתחתונים. ומזה מובן שעיקר העבודה הוא בסידור הכלים נאים שעל ידם יהי' יופי הדירה כו', שזוהי העבודה דקהת, אלא שבהכרח לפנות תחילה הכלוך כו', שלכן צ"ל תחילה העבודה דגרשון לגרש את הרע כו'. וזהו שקדימת גרשון לקהת היא בסדר תולדותם דוקא, היינו כפי שהאדם הוא מצד טבע תולדתו, בהיותו עדיין בתחלת העבודה, ובלשון המאמר: כאשר האדם בא לגשת אל הקודש כו'. אבל כאשר מדובר אודות העבודה במקדש כשלעצמה, נאמר תחילה נשא את ראש בני קהת, כיון שזוהי עיקר העבודה (ואילו העבודה דגרשון היא רק הקדמה המוכרחת כו'), כנ"ל.

ג) **ומסיים** במאמר, שבני גרשון נשאו את היריעות שהם אור מקיף, ובני קהת נשאו את הארון והשלחן וגו', ולכן הנה עיקר הענין בנשיאת ראש שהוא גילוי פנימיות הכתר הוא בבני קהת, דזהו"ע כבוד התורה, שהוא פנימיות הכתר, אמנם בבני גרשון שהם בחי' אור מקיף, חיצוניות הכתר, נאמר בהם הלשון גם הם.

והענין בזה, דהנה, כבוד התורה (שהוא למעלה מהתורה עצמה)²⁰ הו"ע גילוי פנימיות הכתר. ובתורה גופא הרי זה נמשך ומתגלה דוקא בפנימיות התורה²¹. ועפ"ז מובן שענין זה שייך דוקא לבני קהת, שהו"ע העבודה דעשה טוב, משא"כ לבני גרשון שהו"ע גירוש הרע, שהרי פנימיות התורה נקראת אילנא דחי, דלית תמן קושיא מסטרא דרע

גמליאל ירד חולי לעולם, והיו למדין תורה מיושב, והיינו דתנן (סוטה מט, א) משמת רבן גמליאל בטל כבוד תורה".
 (21) ראה גם ד"ה נשא תשל"ד פ"ג (סה"מ תשל"ד ע' קצו).

(18) תהלים לד, טו.

(19) ראה לקו"ת בלק ע, ג.

(20) נזכר גם שענין כבוד התורה קשור עם לימוד התורה בעמידה דוקא, כדאייתא בגמרא (מגילה כא, א) "מימות משה ועד רבן גמליאל לא היו למדין תורה אלא מעומד, משמת רבן

כו'²². ומ"מ נאמר נשא את ראש בני גרשון גם הם, כי, ע"י פנימיות התורה נמשך הענין דנשיאת ראש (כבוד התורה, בחי' פנימיות הכתר) גם בחיצוניות התורה, ששייכת לבחי' גרשון כו'.

והענין בעבודה (כידוע שכל ענין צריך לפרש (אויסטייטשן) בעבודה²³), שגם כאשר נמצאים בגלות, במעמד ומצב שיש שייכות לענין הרע כו', צריך להיות העסק בפנימיות התורה שלמעלה מסטרא דרע כו', וכידוע²⁴ פתגם אדמו"ר מהר"ש שהעולם סבור שכאשר אין יכולים לילך אַרונטער אזי הולכים אַריבער, ואני אומר שצריך לילך לכתחילה אַריבער, ועי"ז נמשך תוספת כח גם בעניני העבודה שלמטה מזה.

ד) **ויש** לקשר כל זה עם חג השבועות דמיני' אזלינן. דהנה ידוע העילוי דחג השבועות לגבי ספירת העומר²⁵, שספירת העומר הו"ע בירור נפש הבהמית, שזהו מה שהעומר בא מן השעורים²⁶, מאכל בהמה²⁶, ואילו חג השבועות, שבו מקריבים שתי הלחם מן החטים²⁷, מאכל אדם, ע"ש אדמה לעליון²⁸, שזהו למעלה מענין בירור נה"ב. ודוגמתו הוא העילוי דבחי' לויתן לגבי בחי' שור הבר. ובשבט לוי גופא הרי זה המעלה דבני קהת לגבי בני גרשון²⁹.

(22) זח"ג קכד, ב (ברע"מ). הובא ונתבאר בתניא אגה"ק סכ"ו (קמב, א ואילך).
 (23) ראה סה"מ תרצ"א ע' שכו. וש"נ.
 (24) אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"א ע' תריז. לקו"ש ח"א ע' 124. ועוד.
 (25) ראה לקו"ת אמור לה, ד. לו, א. במדבר י, א ואילך.
 (26) משנה סוטה יד, א.
 (27) תשא לד, כב ובפרש"י.
 (28) של"ה ג, רע"א ואילך.
 (29) חסר הסיום (המור"ל).

(18) תהלים לד, טו.
 (19) ראה לקו"ת בלק ע, ג.
 (20) נזכר גם שענין כבוד התורה קשור עם לימוד התורה בעמידה דוקא, כדאייתא בגמרא (מגילה כא, א) "מימות משה ועד רבן גמליאל לא היו למדין תורה אלא מעומד, משמת רבן